

Minkälaista tutkimusta yliopistopedagogiikasta tehdään?

Sari Lindblom-Yläne

Yliopistopedagogiikan professori

**Yliopistopedagogiikan tutkimus- ja
kehittämisyksikkö (YTY)**

Kasvatustieteen laitos

Käyttäytymistieteellinen tiedekunta

Yliopistopedagogiikan alan keskeiset tutkimusaiheet

- Yliopisto-opettajuus
- Yliopisto-opiskelu
- Ohjausprosessi
 - Opinnäytetöiden ohjaus
 - Opinto-ohjaus ja opintopsykologitoiminta
- Opetusteknologia ja verkko-opiskelu
- Opetusmenetelmät
- Arviointi
 - laatu
 - arviointikäytännöt

Yliopistopedagogisen tutkimuksen lähtökohdat

- Yliopistot Suomessa tutkimusyliopistoja
 - Tutkimusintensiivisyys muodostaa kontekstin
- Yliopistojen monialaisuus
 - Tieteenalojen erityispiirteet ja erot
- Tutkimuksen kohteena valikoitunut joukko
 - Opettajat oman alansa asiantuntijoita
 - Opiskelijat pääosin valittu vaativilla valintakokeilla

Tieteenala ei vaikuta opettajan käsitykseen laadukkaasta opetuksesta

(Parpala & Lindblom-Ylänne, 2006)

- Vuorovaikutus
 - Pienet ryhmät
 - Sekä opiskelijoiden että opettajan ja opiskelijoiden välillä
- Opiskelijoiden aktiivinen rooli
- Tiedonrakennus tärkeä
 - Opiskelija vastuussa, mutta opettaja tukee
 - Opettaja oppii myös itse
- Innostus ja motivaatio
 - Sekä opiskelijan että opettajan
- Myös ilmapiiri, ympäristö ja opettajan asiantuntijuus

Lähestymistavat opettamiseen

(esim. Lindblom-Ylänne, Trigwell, Nevgi & Ashwin, 2006)

- = Opettajan toiminta tietyssä opetustilanteessa
- Lähestymistapa on
 - Kontekstispesifi eli opetustilanne vaikuttaa
 - Dynaaminen eli muuttuva ja kehittyvä
 - Tieteenalaspesifi eli tieteenala vaikuttaa
 - Vuorovaikutuksessa opiskelijan lähestymistavan kanssa

OPPIMISLÄHTÖINEN

joustavuus

konteksti vaikuttaa

osaamisen arviointi

oppimisen edistäjä

aktiivinen

edistää oppimista

edistää oppimista

ymmärrystä

OPETUSPROSESSI

Suunnittelu

Opetuskäytännöt

Arviointikäytännöt

OPPIMISYMPÄRISTÖ

Opettajan rooli

Opiskelijoiden rooli

Vuorovaikutus

Ilmapiiri

OPPIMISKÄSITYS

SISÄLTÖLÄHTÖINEN

tarkkuus

ei vaihtelee

tietojen arviointi

asiantuntija

passiivisempi

ei olennaista

opettajan vastuulla

muistamista

Esimerkki sisältölähtöisyydestä

- “En ole mitenkään kokenut opettaja. Siksi on vaikea arvioida itseä opettajana. Pidän enemmän massaluennoista kuin pienryhmäopetuksesta. Mulle on vaikeaa aktivoida opiskelijoita ottamaan osaa keskusteluihin. Luulen, että olen parempi tiedon välittämisessä. Mulla ei ole työkaluja opiskelijoiden aktivointiin. En kauheasti pidä opettamisesta, se on sellainen pakko, jos haluaa olla töissä yliopistossa. Voisi sanoa, että olen vastentahtoinen opettaja, mutta yritän tietenkin olla näyttämättä sitä opiskelijoille.”

Esimerkki oppimislähtöisyydestä

- “Olen oivaltanut, että opiskelijoiden on oltava oppimisprosessin keskiössä. Lähden siitä, miten opiskelijat kokevat ja näkevät oppimistilanteen. Tästä lähden miettimään, miten parhaiten opettaisin juuri näitä opiskelijoita. Olen luopunut ajatuksesta, että opettaja seisoo katederilla ja siirtää tietoa. Mun tehtävänä on edistää oppimista - tuen opiskelijoita oppimaan hyvin.”

Miksi tutkijat ja tutkimukset korostavat oppimislähtöisyyttä?

- Oppimislähtöinen lähestymistapa on laajempi ja täydellisempi
 - Se sisältää myös sisällön huomioimisen
- Opetus ja oppiminen vuorovaikutuksessa
- Oppimislähtöisyyden on todettu oletan yhteydessä syväsuuntautuneeseen oppimiseen
 - (Trigwell, Prosser & Waterhouse, 1999)

Opetuskontekstin vaikutus

(Lindblom-Ylänne et al., 2006)

- Opetuskonteksti ei vaikuta, jos opettaja on voimakkaasti sisältölähtöinen
 - Opettaja opettaa aina samalla tavalla
- Voimakkaasti oppimislähtöinen opettaja muuttaa opetustapaansa opiskelijoiden ja sisällön mukaan
- Opettajat ovat oppimislähtöisempiä silloin, kun opettavat ei-tyypillisessä opetustilanteessa
 - Voidaanko oppimislähtöisyyttä edistää opetuskokeilujen kautta?

Yliopistopedagogisen koulutuksen vaikutus

(Postareff, Lindblom-Ylänne, Nevgi, 2006)

- Koulutuksella selkeä yhteys opettajan lähestymistapaan
- Koulutus edistää oppimislähtöisyyttä
- Yhteys ei ole lineaarinen
- Mikä on koulutuksen riittävä pituus?
- Koulutuksen vaikutus ei häviä ajan kuluessa

Tieteellisen ajattelun taitojen kehittyminen opintojen aikana

(Kaartinen-Koutaniemi & Lindblom-Ylänne, 2006)

- Opiskelijoiden mukaan vaaditaan akateemista lukutaitoja ja kykyä kriittiseen arviointiin
 - Aina opiskelijoilta ei vaadita riittävästi, vaan pinnallinen tieto riittää
- Kehitys ei ole lineaarista
 - Asiantuntijuuden kehitysvaihe vaikuttaa
 - Oppimisympäristön ja opettajien vaatimukset vaihtelevat

Tieteellisen ajattelun kehittämisessä on eroja tieteenalojen välillä

(Kaartinen-Koutaniemi & Lindblom-Yläne, 2006)

- Tieteenala ja tieteenalan opetustradition vaikuttavat opiskelijoiden tietokäsityksen kehittymiseen
- Oppimisympäristöllä myös vaikutus
- Tieteenalan vaikutus kasvaa opiskelujen edetessä

Itse- ja vertaisarviointi oppimisessa

- Sekä itse- että vertaisarvioinnin tulokset suhteellisen luotettavat
 - Olennaista selkeät ohjeet ja kriteerit
 - Opettajalla oltava kuitenkin mahdollisuus päättää arvosanasta
- Itse- ja vertaisarvioinnin käyttö edistää oppimista ja voi myös vähentää opettajan työtaakkaa

Eniten neuvontaa tarvitsevat opiskelijat eivät tunnista ongelmiaan

(Lindblom-Ylänne, 2004)

- Ohjauksesta hyötyivät nopeimmin menestyvät opiskelijat, jotka halusivat pärjätä vieläkin paremmin
 - Metakognitiiviset taidot arvioida itseään, taitojaan ja omaa toimintaansa
- Ne, joilla oli eniten ongelmia, hyötyivät vähiten – tai ainakin hitaimmin
 - Ongelmia ei tunnisteta, eikä myöskään nähdä neuvojen arvoa
 - Minäpystyvyyssuskomukset heikot
 - Tarvitaan runsaasti ohjausta ja kärsivällisyyttä

Opetusteknologian käyttöongelmat ja opintomenestys

(Lindblom-Ylänne & Pihlajamäki, 2003)

- Oppimisalustan käytön tekniset ongelmat yhteydessä heikkoon menestykseen
 - Mitä vähemmän ongelmia, sitä aktiivisempi oppimisalustan käyttö ja sitä parempi arvosana
- Toisille opiskelijoille töiden jakaminen alustalla on suuri kynnys
 - Suuri vaihtelu opiskelijoiden valmiuksissa

Lähteet

- Kaartinen-Koutaniemi, M. & Lindblom-Ylänne, S. (2006). Personal epistemology of psychology students: A qualitative approach. Submitted for publication.
- Kaartinen-Koutaniemi, M. & Lindblom-Ylänne, S. (2006). Personal epistemology of psychology, theology and pharmacy students: a comparative study. Submitted for publication.
- Lindblom-Ylänne, S. (2004). Raising students' awareness of their approaches to study. *Innovations in Education and Teaching International*, 41, 405-422.
- Lindblom-Ylänne, S. & Pihlajamäki, H. (2003). Can a collaborative network environment enhance essay-writing processes? *British Journal of Educational Technology*, 34, 17-30.
- Lindblom-Ylänne, S., Pihlajamäki, H. & Kotkas, T. (2003). What makes a student group successful? Student-student and student-teacher interaction in a problem-based learning environment. *Learning Environments Research*, 6, 59-76.
- Lindblom-Ylänne, S., Pihlajamäki, H. & Kotkas, T. (2006). Self, peer and teacher assessment of students' essays. *Active Learning in Higher Education*, 7(1), 51-62.
- Lindblom-Ylänne, S., Trigwell, K., Nevgi, A. & Ashwin, P. (2006). How approaches to teaching are affected by discipline and teaching context. *Studies in Higher Education*, 31 (3), 285-298.
- Parpala, A. & Lindblom-Ylänne, S. (2006). University teachers' conceptions of good teaching. Submitted for publication.
- Postareff, L. & Lindblom-Ylänne, S. (2006). Variation in teachers' descriptions of their teaching – Broadening an understanding of teaching in higher education. Submitted for publication.
- Postareff, L., Lindblom-Ylänne, S. & Nevgi, A. (in press). The effect of pedagogical training on teaching in higher education. *Teaching and Teacher Education*.